

Kako da se setim da uzmem lekove za tuberkulozu?

Veoma je vazno da se lekovi uzimaju redovno. Ako zaboravite da uzmete lekove nekoliko dana, onda lekovi gube svojstva. Nastavi da ih pijete sve dok vam doctor ne kaze da je u redu da prestanete.

Postupci koji ce vam pomoci da ne zaboravite:

- Drzite lekove na mestu gde mozete da ih vidite svaki dan.
- Pitajte ukucane ili prijatelje da vas podsecaju svakog dana.
- Zabelezite na kalendaru svaki dan kada popijete lek.
- Koristite kutiju za lekove kao podsetnik.
- Uzimajte lekove svakoga dana u isto vreme. Na primer posle pranja zuba, posle dorucka ili pre spavanja.

Ako zaboravite da uzmete lekove, zapisite dan koji ste propustili tako da mozete da kazete vasem doktoru ili medicinskoj sestri na sledecoj kontroli.

Vasa medicinska sestra:

Prikrivena tuberkuloza

Ne osecate se dobro

Mozete preneti zarazu tuberkuloze na druge

Lekovi vas sprecajaju da se ne razbolite

Aktivna tuberkuloza

Mozete se osecati dobro

Mozete preneti zarazu na druge

Lekovi vam pomazu da se osecate bolje

Koga da pozovem ako mi je potrebna pomoc?

Maine Tuberculosis Control Program
Telefon: 207-287-8157

Maine Public Health Nursing Program
286 Water Street, 7th Floor
State House Station #11
Augusta, ME 04333-0011
Voice 287-3259 ili 1-800-698-3624
TTY 1-800-606-0215

Besplatan broj samo za pozive iz drzave Main

Posebna zahvalnost "Minnesota Department of Health" za dozvolu koriscenja njihove grafike i teksta u pravljenju ove brosure.

Obavest protiv diskriminacije

Sluzba za Zdravstvena i ljudska pitanja (DHHS) ne diskriminise na bazi invalidnosti, rasi, boji kože, veroispovesti, polu, seksualnoj orijentaciji, starosti ili poreklu, pri upisu, pri prihvatanju, sprovođenju svojih programa, servisa ili aktivnosti, kao ni pri zaposljavanju. Ova obavest je obezbedjena po zahtevu Dokumenta II Americkih invalida, zakona od 1990 i u skladu sa zakonom o gradjanskim pravima iz 1964 kao dopuna, sekcija 504 zakona o rehabilitaciji iz 1973, kao dopuna, zakona o diskriminaciji protiv starosti iz 1975, Dokument IX obrazovne dopune iz 1973, Mejsna gradjanska prava i izvrsni organ drzave Mejn. Pitanja, probleme, zalbe ili zahteve za dodatne informacije koje se ticu "ADA" mogu biti upuceni na DHHS ADA Compliance/EEO Coordinators, #11 State House Station, Augusta, Maine 04333, 207-287-4289 (V), ili 287-3488 (V)1-888-577-6690 (TTY). Pojedinci kojima je potrebna pomoc za efektivnu komunikaciju sa programima i servisima "DHHS" dobrodosli su da njihove potrebe i zahteve izraze nekom od kordinatora programa za zalbu. Ova obavest je dostupna kroz alternativne forme na licni zahtev.

08/2008

LECENJE PRIKRIVENE TUBERKULOZE

TB*

**Moze se spreciti
Moze se lečiti
Moze se izleciti**

*Drugi naziv za Tuberkulozu je TB

Da li vas klice tuberkuloze prave bolesnim?

Klice tuberkuloze mogu ziveti u vasem telu a da se vi ne osecate bolesnim. Vase telo moze da napravi zid oko klica tuberkuloze i da vas zastiti od njih. To se zove **prikrivena tuberkuloza**.(LTBI)

Klice tuberkuloze vam sada ne skode. One “spavaju”, ali su jos uvek zive. Klice ce “spavati” dok god vase telo moze da se bori protiv njih. Ako imate prikrivenu tuberkulozu, onda ne mozete preneti zarazu na druge.

Ako se vase telo prestane boriti sa klicama tuberkuloze, onda ce se klice “probuditi” i pocece da rastu. **Ovo se moze desiti svakome sa prikrivenom tuberkulozom u bilo koje vreme.** Kada klice porastu i rasire se, onda se to zove “aktivna tuberkuloza”. Ljudi sa aktivnom tuberkulozom mogu se veoma lako razboleti i preneti klice na druge ljude.

Kako da sprecim aktivnu tuberkulozu?

Postoje lekovi koji mogu da vas zastite da ne dobijete aktivnu tuberkulozu. Isoniazid (INH) je poznat lek koji se koristi pri lecenju prikrivene tuberkuloze. Taj lek (INH) ubija “spavajuće” klice **pre** nego sto vas one zaraze. Posto su klice tuberkuloze veoma jake, potrebno je uzimati lekove nekoliko meseci da bi se klice u potpunosti unistile.

Koliko cesto trebam da uzimam lek INH?

INH najbolje deluje ako se uzima svaki dan u isto vreme sve dok vam doctor ne kaze da mozete da prestanete. Uzimajte lek INH bez hrane, ali ako vam to skodi stomaku, mozete ga uzeti sa malom kolicinom hrane.

Zasto moram uzimati lekove iako se ne osecam bolesno?

INH ubija klice tuberkuloze u vasem telu **pre** nego sto one dobiju sansu da se “probude” i da vas zaraze. Zapamtite, klice tuberkuloze je mnogo lakse ubiti dok “spavaju”.

Sta bih trebao znati o leku protiv prikrivene tuberkuloze?

Mnogi ljudi uzimaju lek INH svakoga dana bez ijednog problema, ali **postoji nekoliko stvari na koje treba obratiti paznju: Ako imate neke od ovih problema odmah pozovite vaseg doktora- nemojte da cekate vas sledeci pregled.**

- Temperaturu koja traje vise od tri dana
- Slab apetit, gubljenje tezine ili osecaj umora bez razloga
- Mucninu, povracanje ili proliv

Neki ljudi imaju blagi osecaj mucnine kada **pocnu** uzimati lek INH. Ako se to vama desi, probajte uzimati lek sa **malom** kolicinom hrane ili pre spavanja. **Ako i posle tri dana imate mucninu, odmah pozovite vaseg doktora.**

- Bol u stomaku ili u zeludcu
- Tamnu mokracu (boje caja ili kafe)
- Zutu kozu ili oci; promenu u vidu
- Osip koze ili svrab
- Osecaj trnjenja ili stipanja (peckanja) u rukama, nogama ili oko usta
- Vrtoglavicu ili nestabilnost

Druge vazne stvari na koje treba obratiti paznju:

- **Konzumiranje alkohola** dok se pije lek INH moze stetiti vasoj jetri. Nemojte da pijte pivo, vino ili zestoka pica dok ne zavrсите LTBI tretman. Nemojte prestati da uzimate ovaj lek pre nego sto se konsultujete sa vasim doktorom.
- Obavezno recite doktoru ako koristite bilo koji drugi lek.
- Ako zatrudnite, odmah prestanite da uzimate ovaj lek (INH) i odmah kontaktirajte vaseg doktora
- Sve lekove, ukljucujuci INH, drzite udaljeno od dece i kucnih ljubimaca

Sta ce se desiti ako ne uzmem ovaj lek?

Ako ne uzmete ovaj lek(INH) ili ga prestanete piti pre vremena, mozete se razboleti od aktivne tuberkuloze. Ovo se moze desiti **svakome** sa prikrivenom tuberkulozom **i u bilo koje vreme.** Ne dozvolite da se to desi vama i vasoj porodici!

Pozovite vaseg doktora ako imate neke od sledecih simptoma:

- Kasalj koji traje 3 nedelje ili duze
- Nocno znojanje
- Iskasljavanje krvi
- Temperaturu ili groznicu

Sta ja trebam da uradim ako sam primio/la BCG vakcinu?

U zemljama gde je tuberkuloza rasprostranjena mnogi ljudi dobijaju takozvanu BCG vakcinu. BCG moze zastititi decu od tuberkuloze ali ona traje samo nekoliko godina.

Ljudi koji su primili BCG vakcinu mogu dobiti aktivnu tuberkulozu! Iako ste primili ovu BCG vakcinu, mozete se zastititi uzimanjem leka za prikrivenu tuberkulozu.

Sta ako ne mogu da priustim lekove?

Pitajte doktora ili medicinsku sestru da vam obezbede besplatan lek od Maine Public Health, TB Control Program.

Sta ako se preselim?

Ako se selite u drugu drzavu ili grad, recite to vasem doktoru **pre nego sto se preselite.** On ca vam obezbediti da dobijete vas lek za tuberkulozu i kad se preselite.

Zastitite sebe, vasu porodicu i vase prijatelje od tuberkuloze. Uzimajte vase lekove protiv tuberkuloze!